

ภาคผนวก ค

รายการยาที่ไม่ควรสั่งใช้ทางสายอาหารชนิดสอดเข้าจมูกปลายสายอยู่ที่กระเพาะ
(สำหรับแพทย์)

1. ยาที่ ไม่ควรสั่งใช้ เพื่อบริหารทางสายให้อาหารเฉพาะที่มีในโรงพยาบาลขนาดใหญ่

1.1. รูปแบบออกฤทธิ์เนิ่น (extended – release product)

ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
1. Diclofenac, 75 mg/ tablet	Voltaren [®] SR
2. Diltiazem HCl, 120 mg/ tablet	Cardil [®] SR
3. Felodipine, 5 mg/ tablet	Plendil [®]
4. Gliclazide ,30 mg/ tablet	Diamicron [®] MR
5. Indapamide, 1.5 mg/ tablet	Natrilix [®] SR
6. Isosorbide mononitrate, 60 mg/ durule	Imdur [®]
7. Ketoprofen ,100 mg/capsule *	Oruvail [®]
8. Morphine sulphate ,10 mg/ tablet	Mst continus [™]
9. Nifedipine, 30 mg/ tablet	Adalat [®] CR
10. Pentoxifylline ,400 mg/ tablet	Trental [®]
11. Peribedil ,50 mg/ tablet	Trivastal [®] retard
12. Potassium chloride , 50 mg/ tablet	Addi K [®]
13 Propranolol HCl ,80 mg/ tablet	Inderal [®] LA
14. Sodium vaproate, 500 mg/ tablet	Depakine [®] chrono
15 .Theophylline , 200 mg/ tablet	Theodur [®] , Xanthium [®]
16. Alfuzosin HCl , 10 mg/ tablet	Xatral [®] XL (ยาตัวอย่าง)
17. Barnidipine HCl, 10 mg/ capsule*	Hypoca [®] 10 mg (ยาตัวอย่าง)
18. Barnidipine HCl, 15 mg/ capsule*	Hypoca [®] 15 mg (ยาตัวอย่าง)
19. Nifedipine , 20 mg/tablet	Nifedipin T20 Stada [®] retard (ยาตัวอย่าง)
20. Tramadol HCl ,100 mg/ tablet	Tramal [®] retard (ยาตัวอย่าง)

เหตุผล เนื่องจากยาในรูปแบบออกฤทธิ์เนิ่น ถูกเตรียมขึ้นเพื่อให้ยามีคุณสมบัติพิเศษสามารถปลดปล่อยตัวยาได้อย่างต่อเนื่องและออกฤทธิ์ได้ตลอดระยะเวลาที่กำหนด การบดยาจะทำลายรูปแบบของยา ทำให้มียาออกมาเป็นปริมาณมากเป็นผลให้ระดับยาในเลือดสูงจนเกิดพิษได้ในช่วงแรก และระดับยาในเลือดต่ำหรือไม่มีเลยจนไม่ได้ผลในการรักษาในช่วงหลัง

* ยาในรูปแบบออกฤทธิ์เนิ่นที่มีลักษณะเป็น capsules ซึ่งใน capsule อาจจะประกอบด้วย coated beads หรือ pellets หากจำเป็นต้องให้ยารูปแบบนี้ทางสายอาหาร อาจทำได้โดยการเปิด capsule แล้วผสม beads หรือ pellets ข้างในกับน้ำ แล้วให้ทางสายอาหารได้

1.2. รูปแบบเคลือบป้องกันการละลายในกระเพาะ (enteric – coated product)

ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
1 Aspirin ,300 mg/ tablet	Aspent [®]
2. Bisacodyl , 5 mg/ tablet	Dulcolax [®]
3. Codergocrine, 4.5 mg/ tablet	Hydergine [®] FAS
4. Diclofenac sodium , 25 mg/ tablet	Voltaren [®]
5. Erythromycin base, 250 mg/ tablet	Ery – tab [®]
6. Estrogen [conjugated]	Premarin [®]
7. Lansoprazole, 30 mg/ capsule	Prevacid [®]
8. Omeprazole Mg, 20 mg/ tablet	Losec mups [®]
9. Omeprazole ,20 mg/ capsule	Losec [®]
10 Sodium valproate , 200mg/ tablet	Depakine [®]

ในกรณียา lansoprazole (Prevacid[®]) หรือยา omeprazole (Losec[®]) capsule

การให้ยาทาง nasogastric tube / gastrostomy ทำได้โดยการ เปิด capsule แล้วเท pellets ลงไปในสายอาจตามด้วยน้ำผลไม้ที่มีฤทธิ์เป็นกรด เช่น น้ำส้ม , น้ำสับปะรด หรือน้ำมะเขือเทศ เพื่อรักษาสภาพความเป็นกรดป้องกันการ pellets แตกตัวก่อนถึงลำไส้

การให้ยาทาง nasoduodenal tube ทำได้โดยการ เปิด capsule แล้วเท pellets ลงไปในสายตามด้วยของเหลวที่มีฤทธิ์เป็นด่าง เช่น น้่านม หรือน้ำเกลือ เพื่อให้ pellet แตกตัวได้เลย

1.3. รูปแบบยา ละลายในช่องปาก หรืออมใต้ลิ้น (buccal or sublingual tablet)

ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
1. Isosorbide dinitrate, 5 mg/ tab	Isordil [®]

เหตุผล เป็นขนาดยาสำหรับให้ละลายและดูดซึมเข้ากระแสเลือดบริเวณใต้ลิ้นและกระพุ้งแก้ม เพื่อให้ดูดซึมเร็วและเลี่ยง first pass effect ซึ่งน้อยเกินไปสำหรับการให้ทาง GI

2. ยาที่ควรหลีกเลี่ยง สำหรับการบริหารทางสายให้อาหาร

aluminum –containing antacid

bulk forming laxatives – psyllium (Metamucil)

sodium polystyrene sulfonate (Kayexalate)

เหตุผล มีรายงานว่า เป็นสาเหตุทำให้สายอุดตันได้บ่อยขึ้น เนื่องจากเมื่อผสมกับน้ำหรือ sorbitol แล้วมีความข้นหนืดสูง

3. ถ้ามียาในรูปแบบยาน้ำ (liquid formulations) ควรเลือกใช้รูปแบบยาน้ำเป็นอันดับแรก

ควรระวัง ยาน้ำที่ผลิตเพื่อใช้ในเด็ก ซึ่งมักใช้ sorbitol เพื่อเพิ่มความหวานหรือเพิ่มความคงตัวของตำรับหรือเป็นตัวทำละลาย หากนำมาใช้ให้ทางสายอาหารซึ่งต้องใช้ยาในปริมาณที่สูงขึ้นทำให้ผู้ป่วยได้รับ sorbitol ขนาดสูง (จะมีฤทธิ์เป็น hyperosmotic laxative) จนเกิดอาการท้องเสียท้องอืด หรือปวดท้องได้

4. ถ้าไม่มียาในรูปแบบยาน้ำ

ควรเลือกใช้รูปแบบ compressed tablet หรือ

hard gelatin capsule หรือ

soft gelatin capsule หรือ

5. phenytoin เป็นยาที่มีรายงานจำนวนมาก ว่าการให้ยาทางสายอาหารร่วมกับอาหารแล้วเกิดปฏิกิริยาระหว่างกัน ทำให้ระดับยาในเลือดลดลง 50 - 75 % จึงแนะนำให้ยาในรูปแบบยาฉีดเข้ากล้ามเนื้อหรือเข้าหลอดเลือดหรือใช้ยากันชักตัวอื่นแทน ในช่วงที่ผู้ป่วยต้องให้อาหารทางสาย